

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Igor Bologan, reprezentat de avocatul Serghei Rusev,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Igor Bologan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Direcției de Poliție Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al MAI cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Serghei Rusev în interesele lui Igor Bologan și s-a menținut hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 15 ianuarie 2018 Igor Bologan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Direcției de Poliție Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al MAI, solicitând încasarea în mod solidar a prejudiciului material în sumă de 7007 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 25 martie 2015, inspectorul principal al Secției Supraveghere Transport și Circulație Rutieră al Direcției de Poliție mun. Chișinău, locotenentul major de poliție Andrei Copacinschi, a întocmit pe numele său procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI02 959348, prin care a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. xxxxxx Cod contravențional și i-a fost aplicată amendă în mărime de 800 de lei și 5 puncte de penalizare.

Nefiind de acord cu decizia agentului constatator, considerând-o că a fost adoptată în urma unei examinări superficiale a circumstanțelor cauzei și din motiv că a fost sancționat pentru o faptă contravențională pe care nu a săvârșit-o, la 03 aprilie 2015 a depus contestație la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, prin care a

solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție cu nr. MAI02 959343 întocmit la 25 martie 2015 pentru comiterea contravenției prevăzute de art. xxxxx Cod contravențional, încetarea procedurii contravenționale în privința sa și restituirea materialului agentului constatator cu dispunerea reluării examinării cazului cu pornirea procedurii contravenționale în privința lui Victor Stanchevici în temeiul art. xxxxxxx) Cod contravențional.

Reclamantul a remarcat că prin hotărârea din 27 octombrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost respinsă contestația, iar prin decizia din 28 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul și casată hotărârea din 27 octombrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cauza fiind remisă în aceeași instanță pentru o nouă examinare.

Ulterior, prin hotărârea din 08 iunie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost emisă o hotărâre nouă prin care contestația depusă de Igor Bologan a fost admisă, a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 2959343 din 25 martie 2015 și decizia de sancționare din aceeași dată, încetându-se procesul contravențional în temeiul art. xxxxx Cod contravențional, deoarece în acțiunile lui lipsește fapta contravenției.

Nefiind de acord cu hotărârea prime instanțe, Victor Stanchevici a atacat-o cu recurs, iar la 18 iulie 2016 Curtea de Apel Chișinău a admis recursul și a casat hotărârea primei instanțe din 08 iunie 2016 și a remis cauza la o nouă reexaminare.

Prin hotărârea din 03 mai 2017 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 2959343 din 25 martie 2015 și decizia de sancționare din aceeași dată.

S-a dispus încetarea procesului contravențional în privința sa în temeiul art. xxxxxxx Cod contravențional, deoarece în acțiunile sale lipsește fapta contravenției.

Prin decizia din 21 iulie 2017 a Curții de Ape Chișinău a fost respins recursul agentului constatator ca fiind depus tardiv și menținută în vigoare hotărârea din 03 mai 2017 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

A mai precizat reclamantul că prin hotărârea primei instanțe din 03 mai 2017 s-a stabilit cu certitudine că nu este vinovat de comiterea accidentului rutier produs la 25 martie 2015, nu a încălcat prevederile legii și că a fost atras ilegal la răspundere contravențională și sancționat de agentul constatator pentru o faptă pe care nu a comis-o.

A relatat că instanța de judecată a apreciat faptul că vinovat de comiterea accidentului rutier s-a dovedit a fi Victor Stanchevici, că angajații poliției au cercetat superficial circumstanțele de fapt existente și într-un mod absolut neclar nu și-au exercitat atribuțiile în acumularea și cercetarea tuturor probelor prezente la caz. Astfel, printr-o hotărâre definitivă, s-a stabilit cu certitudine că a fost atras în mod ilegal la răspundere contravențională pentru o faptă pe care nu a săvârșit-o, iar procesul de examinare a cauzei și de cercetare judecătorească în care i s-a atribuit calitatea de contravenient, a durat mai bine de 2 ani și 3 luni.

Reclamantul a relatat că a angajat un avocat fiind încheiat la 03 iunie 2015 contractul de asistentă juridică nr. 29, cu un onorariu în sumă de 3000 de lei. De asemenea, la 28 octombrie 2015 a încheiat cu avocatul contractul de asistență juridică nr. 57, prin care l-a împuternicit să-i apere interesele în procesul contravențional și în instanța de apel, cu un onorariu pentru activitate în sumă de 2000 de lei. La 27 iunie 2017 a achitat integral serviciile acordate de avocat pe o

perioadă mai bine de 2 ani și 3 luni, în temeiul contractelor de asistență juridică încheiate la 03 iunie 2015 și respectiv la 28 octombrie 2015, fiindu-i eliberat bonul de plată seria PL nr. 165323 pentru suma de 5000 de lei.

Igor Bologan a notat că procesul de judecată în privința sa a avut loc în instanțele din mun. Chișinău, iar locul său de trai este în s. Plopi, r-nul Cantemir, fiind nevoit să suporte și cheltuieli de transport pentru a se prezenta la ședințele de judecată. Astfel, participând la ședințele de judecată care au avut loc la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, pe data de 19.06.2015, 01.10.2015, 23.10.2015, 27.10.2015, 11.04.2016, 13.05.2016, 08.06.2016, 02.03.2017 și, ulterior la Curtea de Apel Chișinău pe data de 28.12.2015, 18.07.2016 și 21.07.2017, a suportat cheltuieli de transport în sumă de 1353 de lei, reieșind din costul unui bilet tur-retur pe ruta s. Plopi, r-nul Cantemir – mun. Chișinău de 123,80 de lei. Totodată, a suportat și cheltuieli de deplasare în mun. Chișinău a avocatului, care are oficiul de serviciu și domiciliul în or. Cantemir. Astfel, pentru deplasările avocatului care a participat în ședințele de judecată din 01.10.2015, 13.05.2016, 11.04.2016, 08.06.2016, 02.03.2017 și 21.07.2017 care au avut loc în cadrul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și Curtea de Apel Chișinău a suportat cheltuieli în mărime de 654 de lei, reieșind din costul unui bilet tur-retur pe ruta or. Cantemir – mun. Chișinău de 109,40 de lei.

De asemenea, reclamantul a indicat că pentru atragerea ilegală la răspundere contravențională, proces ce a durat mai mult de 2 ani și 3 luni, a suportat și un prejudiciu moral, pe care îl estimează în sumă de 50 000 de lei. Prejudiciul moral se datorează suferințelor psihice pe care le-a suportat și nedreptății cărei a fost supus. Or, în perioada îndelungată în care a fost supus ilegal răspunderii contravenționale, nu a putut să-și găsească liniștea, a avut permanent un sentiment de frustrare, nu a putut să-și recupereze cheltuielile legate de reparația automobilului, deoarece compania de asigurare a solicitat dovada că nu este vinovat de comiterea accidentului rutier, precum și a fost nevoit să suporte cheltuielile necesare pentru reparația mașinii din cont propriu, deoarece era imposibil de exploatat mijlocul de transport în starea în care era după accident.

Suplimentar reclamantul a menționat că atitudinea agenților constatatori care au ieșit pe 25 martie 2015 la fața locului pentru documentarea cazului au manifestat o neglijență vădită față de obligațiunile de serviciu, care l-a determinat să simtă o neîncredere totală în actul de justiție.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Igor Bologan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Direcției de Poliție Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al MAI cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Igor Bologan, reprezentat de avocatul Serghei Rusev, a fost respins și a fost menținută hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 04 decembrie 2019, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 5, vol. II), Igor Bologan, reprezentat de avocatul Serghei Rusev, a declarat recurs împotriva deciziei din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea

hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele ierarhic inferioare, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și nu a aplicat legea care trebuia aplicată or, art. 384 alin. (2), lit. u) Cod contravențional, prevede că persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

La 03 ianuarie 2020, reprezentantul Direcției de Poliție Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al MAI a depus referință prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului lui Igor Bologan, reprezentat de avocatul Serghei Rusev, iar în eventualitatea admisibilității acestuia respingerea ca neîntemeiat în temeiul art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 septembrie 2019.

Materialele cauzei atestă faptul că decizia contestată a fost recepționată de către recurent la data de 11 noiembrie 2019, drept dovadă servind plicul poștal anexat la dosar (f.d.4, vol. II). Astfel, recursul declarat de Igor Bologan, reprezentat de avocatul Serghei Rusev, la 04 decembrie 2019, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal este în termen (f.d. 5, vol. II).

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Igor Bologan, reprezentat de avocatul Serghei Rusev, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit prevederilor art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În corespundere cu norma indicată, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul și a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei hotărâri noi, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a), c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă materialele cauzei, la data de 25 martie 2015, în privința lui Igor Bologan de către inspectorul principal al Secției Supraveghere Transport și Circulație Rutieră al Direcției de Poliție mun. Chișinău, locotenentul major de poliție Andrei Copacinschi, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție cu nr. MAI02 959348, prin care a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. xxxxx Cod contravențional și i-a fost aplicată amendă în mărime de 800 de lei și 5 puncte de penalizare.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator din 25 martie 2015, Igor Bologan le-a contestat în justiție.

Ca urmare, prin hotărârea din 03 mai 2017 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 2959343 din 25 martie 2015 și decizia de sancționare din aceeași dată. Totodată s-a dispus încetarea procesului contravențional în privința lui Igor Bologan în temeiul art. xxxxx Cod contravențional, deoarece în acțiunile ultimului lipsește fapta contravenției.

Igor Bologan înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Direcției de Poliție Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al MAI a solicitat încasarea în mod solidar a prejudiciului material în mărime de 7007 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, cât și a cheltuielilor de judecată suportate.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 06 decembrie 2018, a respins acțiunea ca neîntemeiată, soluție menținută și de către Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 24 septembrie 2019.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată, au conchis că în sensul dispozițiilor art. 384 alin. (3¹) al Codului contravențional și art. 1405 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la modernizare), este de înțeles că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de anchetă sunt necesare condiții speciale care sunt prevăzute la art. 3 alin. (1) al Legii nr. 1545 - XIII din 25 februarie 1998 din care rezultă că este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală.

În contextul dat, instanța de apel a concluzionat asupra netemeinicii acțiunii înaintate de Igor Bologan în sensul formulat, deoarece în cadrul examinării cauzei nu a fost constatată temeinicia pretențiilor apelantului pentru a pretinde încasarea prejudiciilor în temeiul prevăzut de Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 și de art. 1405, 1422 alin. (1) și (3), 1423 alin. (1) și (2) Cod civil or, prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice și juridice este reparabil doar în urma supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată. Așadar, instanța de apel a menționat că apariția dreptului la repararea prejudiciului în cazul atragerii la răspundere contravențională este condiționată de tipul sancțiunii.

Drept urmare, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a respins acțiunea înaintată de Igor Bologan pe motivul că circumstanțele cazului nu se încadrează în cazurile reparării prejudiciului cauzat persoanei fizice, prevăzute de Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, care reglementează expres cazurile și condițiile răspunderii patrimoniale ale statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești. Or, existența hotărârii instanței de judecată din 03 mai 2017, prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Igor Bologan, nu denotă și caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

În condițiile stabilite, instanța de apel a relatat că în lipsa temeiurilor legale de apariție a dreptului la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, a considerat ca nefondată și cererea de reparare a prejudiciului moral.

Instanța de recurs însă constată că, instanțele de judecată ierarhic inferioare la adoptarea hotărârilor sale au aplicat și au interpretat eronat normele de drept material și au dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 384 alin. (2), lit. u) Cod contravențional, potrivit cărora persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Prin prisma art. 384 alin. (3¹) Cod contravențional, dreptul prevăzut la alin.(2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

În interpretarea corectă a normelor de drept enunțate, este de înțeles că folosirea de către legiuitor a termenului generic de prejudiciu înglobează atât prejudiciul material, cât și cel moral.

Raportând dispozițiile normelor citate supra la circumstanțele cauzei, instanța de recurs reține că sancționarea neîntemeiată a lui Igor Bologan de către agentul constator al Secției Supraveghere Transport și Circulație Rutieră al Direcției de

Poliție mun. Chișinău al IGP al MAI, sunt acțiuni ce acordă lui Igor Bologan dreptul de a solicita compensarea prejudiciului material și moral cauzat în rezultatul constatării ilegalităților acțiunilor întreprinse de către agentul constatat.

Or, prin hotărârea din 03 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 2959343 din 25 martie 2015 și decizia de sancționare din aceeași dată. Totodată, s-a dispus încetarea procesului contravențional în privința lui Igor Bologan în temeiul art. xxxxxx Cod contravențional, deoarece în acțiunile ultimului lipsește fapta contravenției.

În acest context, instanța de recurs constată că instanțele de judecată ierarhic inferioare, eronat au considerat că existența hotărârii din 03 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Igor Bologan, nu denotă și caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, nefiind stabilit printr-o hotărârea judecătorească caracterul ilicit al acțiunilor agentului constatat.

Instanța de recurs notează că prin hotărârea din 03 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 2959343 din 25 martie 2015 și decizia de sancționare din aceeași dată, fiind dispusă încetarea procesului contravențional în privința lui Igor Bologan în temeiul art. xxxxx Cod contravențional, deoarece în acțiunile ultimului lipsește fapta contravenției, fiind incidente dispozițiile art. 441 alin. (2) Cod contravențional, potrivit cărora încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privință a fost pornit.

Așadar, conform art. 383 alin. (3) Cod contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Potrivit art. 14 alin. (1)-(2) Cod civil, în vigoare la acel moment, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Instanța de recurs reține că, Igor Bologan a formulat pretențiile sale cu privire la încasarea solidară a prejudiciului material și moral față de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Direcția de Poliție mun. Chișinău a IGP al MAI al RM.

Este necesar de evidențiat că potrivit art. 3 din Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 283 din 24.04.2013 Inspectoratul General este persoană juridică cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu sediul în mun. Chișinău, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat și denumirea sa în limba de stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice, în modul stabilit. Art. 17 indică că Inspectoratul General include în structura sa: 1) organul central de administrare, 2) subdiviziunile specializate cu

funcții operaționale și de suport, 3) subdiviziunile teritoriale, corespunzător repartizării administrativ-teritoriale.

Conform art. 18 din Regulamentul sus menționat în calitate de unitate centrală de administrare și control a Poliției, Inspectoratul General este reprezentat prin aparatul acestuia, care are ca funcții de bază consolidarea capacităților manageriale ale subdiviziunilor Poliției prin monitorizarea respectării legislației, implementării politicilor elaborate de Minister și controlul modului de aplicare a acestora de către toate structurile din subordine în domeniile sale de responsabilitate, precum și controlul modului de distribuire și utilizare a resurselor administrative, umane, financiare și logistice.

Potrivit art. 12 din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27.12.2012 unitatea centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova este Inspectoratul General al Poliției.

În conformitate cu art. 14 al Legii nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice Poliției, prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, se înființează subdiviziuni specializate. Astfel, în subordinea IGP sunt: Inspectoratul Național de Investigații, Inspectoratul Național de Patrulare, Direcția de Poliție a Municipiului Chișinău, Direcția Generală Urmărire Penală, Brigada cu Destinație Specială „Fulger”, Centrul Chinologic, Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare, Centrul pentru cooperarea polițienească internațională (Interpol) și 42 de inspectorate ale poliției la nivel raional.

Conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 283 din 24.04.2013, între subdiviziunile subordonate și Inspectoratului General se stabilesc relații de subordonare, care reflectă transmiterea sarcinilor și raportarea modului de realizare a acestora pe poziție ierarhică.

Coroborând normele enunțate la materialul probator administrat și anume contractele de asistență juridică nr. 29 din 03 iunie 2015 și nr.57 din 28 octombrie 2015 încheiate între Cabinetul Avocatului „Rusev Serghei” și Igor Bologan și bonul de plată seria PL nr. 165323 din 27 iunie 2017, în cadrul examinării cauzei contravenționale în privința lui Igor Bologan, ultimul a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 de lei (f. d. 72, 73, 74, vol.I).

Din considerentele expuse, Igor Bologan dispune de dreptul de a pretinde repararea prejudiciului material și moral cauzat prin atragerea neîntemeiată la răspundere contravențională, respectiv este întemeiată cerința lui Igor Bologan cu privire la încasarea din contul organului care a aplicat ilicit amenda contravențională și anume Direcția de Poliție mun.Chișinău a IGP al MAI al RM, a sumei de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu material, sub formă de cheltuieli de asistență juridică, suportate în cadrul examinării cauzei contravenționale.

În același timp, instanța de recurs constată că instanța de apel a reținut în mod arbitrar faptul că modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești este reglementat de legea specială și anume Legea privind modul de reparare a

prejudiciului cauza prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Or, deși este incontestabil că pretențiile reclamantului Igor Bologan urmează a fi examinate prin prisma temeiurilor de drept invocate în cererea de chemare în judecată și anume, prevederile art. 383, 384 Cod contravențional, într-un mod greșit instanțele inferioare au reținut ca temei de respingere a acțiunii prevederile art. 1 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, potrivit cărora prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, prevederi care nu au fost invocate ca temei de drept în cererea de chemare în judecată.

În ceea ce privește pretenția recurentului-reclamant cu privire la încasarea prejudiciului material sub formă de cheltuieli de transport suportate la examinarea cauzei contravenționale în mărime de 2007 de lei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge pretenția recurentului-reclamant.

Or, în susținerea acestei pretenții Igor Bologan a notat că procesul de judecată în privința sa a avut loc în instanțele din mun. Chișinău, iar locul său de trai este în s. Plopi, r-l Cantemir, astfel fiind nevoit să suporte și cheltuieli de transport pentru a se prezenta la ședințele de judecată și participând la ședințele de judecată care au avut loc la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, pe data de 19.06.2015, 01.10.2015, 23.10.2015, 27.10.2015, 11.04.2016, 13.05.2016, 08.06.2016, 02.03.2017 și, ulterior la Curtea de Apel Chișinău pe data de 28.12.2015, 18.07.2016 și 21.07.2017, a suportat cheltuieli de transport în sumă de 1353 de lei, reieșind din costul unui bilet tur-retur pe ruta s. Plopi, r-l Cantemir - mun. Chișinău de 123,80 de lei. Totodată, a suportat și cheltuieli de deplasare în mun. Chișinău a avocatului, care are oficiul de serviciu și domiciliul în or. Cantemir. Astfel, pentru deplasările avocatului care a participat în ședințele de judecată din 01.10.2015, 13.05.2016, 11.04.2016, 08.06.2016, 02.03.2017 și 21.07.2017 care au avut loc în cadrul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și Curtea de Apel Chișinău a suportat cheltuieli în mărime de 654 de lei, reieșind din costul unui bilet tur-retur pe ruta or. Cantemir - mun. Chișinău de 109,40 de lei.

Așa fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că certificatele eliberate de către Filiala Cantemir al ÎS „Gărilor și Stațiile Auto” prin care se confirmă costul unui bilet pe ruta s.Plopi, r-ul Cantemir – mun.Chișinău (f.d.75, 76, vol.I), prezentate de către reclamant întru confirmarea cheltuielilor de transport suportate, reieșind din regulile de apreciere a admisibilității probelor prevăzute de art.122 Cod de procedură civilă, nu pot servi drept probe concludente și pertinente care ar confirma faptul suportării reale a cheltuielilor de transport pretinse de recurent, aceste cheltuieli urmând a fi confirmate doar prin bonurile de plată corespunzătoare, care însă nu au fost prezentate de reclamant.

Astfel, cerința reclamantului de încasare a prejudiciului material sub formă de cheltuieli de transport suportate la examinarea cauzei contravenționale în mărime de

2007 de lei, Colegiul o consideră neîntemeiată și o va respinge or, reieșind din principiul pertinentei și a admisibilității probelor, Igor Bologan nu a confirmat faptul că ar fi suportat real anume aceste cheltuieli.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral, Colegiul menționează că la caz sunt relevante și au aplicare prevederile art. 1422 alin.(1) Cod civil, în vigoare la acel moment, care indică că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de principiul reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Cuantumul compensației depinde și de durata menținerii consecințelor vătămării. Instanța de judecată, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ia în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

Din constatările expuse la caz, în temeiul prevederilor legale enunțate, se impune admiterea parțială a cerinței lui Igor Bologan cu privire la repararea prejudiciului moral din contul Direcției de Poliție mun.Chișinău a IGP al MAI al RM, având în vedere caracterul și gradul de gravitate al încălcărilor admise, de natura drepturilor personale lezate și locul acestora în sistemul de valori ale persoanelor, de caracterul și gradul suferințelor psihice suportate.

Colegiul consideră că prejudiciul moral în cuantum de 7000 de lei, constituie o sumă echitabilă și suficientă pentru prejudiciul moral suferit de către Igor Bologan, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres și frustrare cauzată recurentului, cât și de durata examinării cauzei. Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către Igor Bologan în mărime de 50 000 de lei este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al compensării echitabile.

Cît privește pretențiile reclamantului înaintate față de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, acestea urmează a fi respinse ca fiind înaintate față de pârâtul necorespunzător or, la caz sunt aplicabile prevederile art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravențional.

Reclamantul Igor Bologan a solicitat și compensarea cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză civilă și anume 3000 de lei pentru asistență juridică și 400 de lei cheltuieli de transport.

În conformitate cu art. 94 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional

părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărârea atacată sau pronunță o nouă hotărâre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

Art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Iar alineatul (1¹) al aceluiași articol stipulează că cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La caz, interesele reclamantului i-au fost reprezentate de către avocatul Serghei Rusev, în baza mandatului de avocat Seria MA nr.0936727 din 26 octombrie 2017 (f.d.78, vol.I).

Pentru serviciile de asistență juridică acordate în prezenta cauză civilă, Igor Bologan a achitat suma de 3000 de lei pe numele Cabinetului Avocatului „Serghei Rusev”, conform bonului de plată Seria PL nr.553509 din 13 februarie 2018, anexat la materialele cauzei (f.d.134, vol.I).

Prin urmare Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va încasa suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză civilă ca fiind reale, necesare și rezonabile și va respinge pretenția recurentului-reclamant cu privire la încasarea cheltuielilor de transport suportate la examinarea prezentei cauze civile în mărime de 400 de lei or, Igor Bologan nu a prezentat probe admisibile și pertinente în confirmarea suportării reale a acestora.

Așa fiind, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Igor Bologan, reprezentat de avocatul Serghei Rusev.

Se casează decizia din 24 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Bologan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Direcției de Poliție Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al MAI cu privire la încasarea prejudiciului material și moral și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată a lui Igor Bologan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Direcției de Poliție Chișinău al

Inspectoratului General al Poliției al MAI cu privire la încasarea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Se încasează din contul Direcției de Poliție Chișinău al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Igor Bologan suma de 5000 (cinci mii) de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 7 000 (șapte mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3000 (trei mii) de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză civilă.

În rest, pretențiile se resping, ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh